

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Forslaget går ud på, at man ophæver udvalget vedrørende civilt beredskab, der er på 11 medlemmer, som skal modtage oplysninger om de foranstaltninger, der sker i henseende til at sikre administration i krigstilfælde eller katastrofesituationer. Her er en vældig chance for ikke at spille folketingets tid, når jeg erklærer, at jeg er meget lidenskabsløs og meget gerne ser, at udvalget bliver ophævet, og at beretning sendes til forsvarsudvalget i stedet for. Hvis lovforslaget ikke vedtages i denne samling, skal jeg være parat til at sende beretning både til forsvarsudvalget og til civilberedskabsudvalget, men jeg har altså ikke spor imod forslaget, men kan tiltræde det.

Ove Hansen (S):

Mit parti er positivt indstillet over for lovforslaget.

Kaj V. Andersen (V):

Venstre ser ikke med umiddelbar sympati på dette forslags gennemførelse. Det er meget rigtigt, at udvalget ikke har virket i de senere år i noget videre omfang, men læser man lovens tilblivelse i 1959 og ændringerne, der er sket op igennem årene, senest i 1971, alt efter som opgaverne har meldt sig og er blevet løst efter situationens alvor, der har præget vort land, så er det givet, at situationen kan ændre sig, og da vil dette 11 mands udvalg over for de opgaver, der da måtte blive tale om, være bedre egnet til at danne forbindelsesleddet mellem folketinget og administrationen end det almindelige parlamentariske 17 mands udvalg. Det er jo ikke ubekendt, at der pålægges dette stående 11 mands udvalg en betydelig højere grad af diskretion end den, vi efterhånden kan vente udvist fra medlemmerne af de øvrige folketingsudvalg. Det skulle hr. Voigt med sine udtalelser til dagspressen for nylig i øvrigt have tænkt på, da han fremsatte dette lovforslag.

Vi ser ikke med synpati på dets gennemførelse, men skal rutinemæssigt henvise det til behandling i udvalget for forretningsordenen.

Lowzow (KF):

Fra konservativ side vil vi gerne arbejde med dette forslag i udvalget. Hvis der er en

stærk stemning for at få fjernet udvalget, så må vi se, om der kan findes en anden løsning på det, og hvis det viser sig, at der er et flertal for at beholde det, så er vi også villige til det. Vi må se på en praktisk løsning af problemet.

Kurt Brauer (SF):

Som typograf må man jo takke mange gange for dette bidrag til forbedring af beskæftigelsen i faget. Det havde nok været snedigere og hurtigere og billigere og mindre bureaukratisk, hvis man havde ventet, til loven alligevel engang skulle til revision. Vi skal da med fornøjelse være med til at fjerne det lille vildskud, men det havde ærlig talt været lidt mindre besværligt, hvis man havde ventet, til lejlighed engang bød sig alligevel.

Chr. Christensen (KrF):

Vi vil gerne være med til at diskutere forslaget i udvalget, men vi er ikke negativt indstillet over for forslaget.

Ordføreren for forslagsstillerne (Glistrup) (FP):

Jeg kan kun takke for, at der tilsyneladende vil kunne dannes et flertal af antibureaukrater med socialdemokraterne og SF og for øvrigt også kommunister og VS; så kan vi vel derigennem få fjernet noget af bureaukratiet. Derimod må vi altså tegne Danmarks liberale parti på den anden side, men det gør åbenbart ikke så meget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til udvalget for forretningsordenen. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om statsligt og kommunalt ansættelsesstop m. v. [af Kjærulff-Schmidt m. fl.].

(Lovforslag nr. 209. Fremsat 23/4 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Finansministeren (*Heinesen*):

Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, skal det ses i sammenhæng med det af fremskridtspartiet den 20. februar fremsatte forslag til folketingsbeslutning om begrænsning af antallet af offentligt ansatte. Af debatten om dette forslag fremgik, at der i folketinget er bred tilslutning til, at der søges gennemført en samlet styring af hele den offentlige sektors personaleforbrug. Derimod var der ingen tilslutning til fremskridtspartiets konkrete forslag, og det håber jeg heller ikke, der er til det foreliggende forslag.

Som jeg oplyste under debatten, er Danmarks Statistik blevet anmodet om at tilvejebringe en personalestatistik. Et sådant talmateriale er under alle omstændigheder nødvendigt som grundlag for realistiske overvejelser om styringsmulighederne.

Jeg skal kort kommentere hovedpunkterne i det af fremskridtspartiet fremsatte lovforslag. I henhold til forslaget § 2 indføres et generelt ansættelsesstop omfattende alt administrativt personale i staten, amtskommuner og primærkommuner, og samtidig bestemmes det i § 4, at der ikke må antages vikarer, der må ikke antages løs medhjælp i ledige stillinger. Ansættelsesstoppet må endvidere formodes at skulle have en varighed på op til 2 år, idet det bestemmes i § 6, at loven tages op til revision senest 2 år efter dens ikrafttræden.

Selv om det fremsatte forslag på visse punkter — jeg siger udtrykkeligt på visse punkter — er identisk med det midlertidige ansættelsesstop, som blev gennemført af den forrige regering, så må jeg sige, at et ansættelsesstop i denne udformning er fuldstændig uholdbart. For det første er der ingen regler om konstitution i ledige stillinger. Det kan for både staten og kommunerne få meget vidtrækkende og uheldige følger, da det vil være ganske tilfældigt, hvilke administrative stillinger der bliver ledige, og da der, specielt for så vidt angår ledende administrative stillinger i mindre institutioner og kommuner, ikke er mulighed for, at ansvaret overtages af allerede ansatte.

De praktiske konsekvenser forstærkes selvfølgelig af det forhold, at ansættelsesstoppet må formodes at skulle vare i op til 2

år. At muligheden for vikaransættelser og deltidsbeskæftigelse udelukkes kan medføre, at der enten må påregnes øgede udgifter til overarbejdsbetaling, eller at det arbejde, der er pålagt staten og kommunerne, ikke kan udføres forsvarligt.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at der i det halve år, hvor det midlertidige ansættelsesstop var gældende, alene inden for de 35.000 stillinger i statsadministrationen, som var omfattet af stoppet, blev ca. 1.200 stillinger ledige. Men netop fordi man havde mulighed for konstitution og inden for de bevilgede beløb mulighed for deltidsansættelse, var der ikke noget arbejde, der gik i stå.

Lovforslagets § 3, stk. 1, fastslår, at der, for så vidt angår ikke-administrativt personale, alene kan ske ansættelse i ledige og ledigblevne stillinger. Denne bestemmelse er helt uden konkret indhold og kan kun opfattes som en konstatering af, hvad der allerede foregår i dag.

Ud over det nævnte generelle ansættelsesstop for administrativt personale anføres det i forslaget § 3, stk. 2, at nyoprettelse af ikke-administrative stillinger inden for staten alene kan ske ved lov. Der er ikke noget nyt i det i forhold til den situation, som vi kender i øjeblikket.

For kommunernes vedkommende foreslås det i § 3, stk. 3, at stillinger kun kan oprettes ved de kommunale budgetter, og i denne forbindelse etableres en særlig procedure for oprettelse af kommunale stillinger, idet disse efter vedtagelsen på de årlige budgetter for det første skal godkendes af lønningsnævnet, og for det andet skal indstillingen om stillingsoprettelse være tiltrådt af mindst 2/3 af medlemmerne af vedkommende kommunalbestyrelse eller amtsråd. Medens der altså på dette punkt ikke er noget nyt, for så vidt angår staten, hvor heltidsstillinger til det statslige personale vedtages på de årlige finanslove eller, hvis der stilles forslag om stillingsoprettelse i finansårets løb, forelægges finansudvalget og efterfølgende optages på tillægsbevillingslovforslaget, så må jeg for kommunernes vedkommende sige, at her indebærer forslaget en ændring i gældende procedure, som er i strid med principielle synspunkter vedrørende det kommunale selvstyre. For hovedparten af kommunernes vedkommende er

[Finansministeren.]

det sådan, at stillingsoprettelserne styres gennem de beløb, der vedtages af kommunalbestyrelserne på de årlige budgetter og på tillægsbudgettet, men kravet om kvalificeret flertal vil medføre, at visse poster skal vedtages efter én procedure og andre poster skal vedtages efter en anden procedure. En gennemførelse af disse forholdsregler inden for den kommunale sektor uden forudgående forhandlinger med kommunerne finder jeg både uhensigtsmæssig og i strid med hidtidig praksis.

Derefter skal jeg kommentere den i forslagets § 5 indeholdte straffebestemmelse og bemærkningerne hertil. At indsætte en straffebestemmelse, der hjemler straf i form af bøde og hæfte eller under skærpende omstændigheder, herunder gentagelsestilfælde, fængsel i indtil 2 år for offentlige myndigheder, herunder amtsråds- og kommunalbestyrelsesmedlemmer, i en lovgivning af denne art, ja, det er helt i strid med almindelig lovgivningspraksis. Nu forstår man det jo bedre, når man ser begrundelsen for denne bestemmelse, men den er også i et og alt forkert. Begrundelsen for bestemmelsen angives i bemærkningerne at være, at det er en kendsgerning, at reglerne i den cirkulæreskrivelse, som påbød det tidligere gældende midlertidige ansættelsesstop, der iværksattes af den forrige regering, „blev omgået af de myndigheder, hvortil det henvendte sig“. Hertil skal jeg sige ganske klart, at der ikke af fremskridtspartiet er givet nogen som helst konkret oplysning, der underbygger den beskyldning for omgåelse, som forslagsstillerne herved fremkommer med.

Jeg vil gerne være elskværdig og antage, at beskyldningerne skyldes uvidenhed. Det er jo i bemærkningerne anført, at der i 1974, uanset det midlertidige ansættelsesstop, var en stigning i antallet af offentligt ansatte på 35.000. Det tal må vel bygge på Danmark Statistiks erhvervstælling, som omfatter både heltids- og deltidsansatte i både stat og kommuner og tilskudsinstitutioner. Da stigningen i personaleantallet under staten i de seneste år har været på under 500 stillinger årligt, og da det omtalte ansættelsesstop alene omfatter statsligt administrativt personale — altså endog kun en begrænset del

af den statslige sektors personale og slet ikke kommunernes personale og tilskudsinstitutionernes personale og andet end administrativt personale — så kan der ikke af erhvervstællingens tal drages den slutning, som forslagsstillerne har draget, nemlig at ansættelsesstoppet skulle være omgået af de statslige myndigheder.

Jeg kan yderligere oplyse, at der heller ikke i forbindelse med de undersøgelser, der efter det midlertidige ansættelsesstops ophør blev foretaget med henblik på at bedømme dets virkninger på personaleforbruget og lønningsudgifterne, er fremkommet nogen oplysninger, der kunne give anledning til at tale om omgåelse af cirkulærets bestemmelser, og derfor må jeg bestemt afvise den beskyldning for tjenesteforseelser, der ligger i forslagets bemærkninger.

Jeg må for så vidt komplimentere fremskridtspartiet for den konsekvente linje, som går igen i partiets forslag, nemlig at man aldrig dokumenterer sine beskyldninger, og når man så endelig, som i dette tilfælde, forsøger at gøre det, så kommer man gruelig galt af sted. Det er der naturligvis en vis linje i, selv om den jo er lidt besynderlig.

Som jeg oplyste indledningsvis, er der af regeringen taget et initiativ, som vil kunne danne grundlag for en hensigtsmæssig styring og planlægning af personaleforbruget i hele den offentlige sektor. Dette af fremskridtspartiet fremsatte lovforslag må regeringen afvise.

Otto Mørch (S):

Jeg finder ikke, der er nogen grund til nogen langvarig debat. Det er jo ikke så længe siden, vi havde debat om fremskridtspartiets forslag til folketingsbeslutning om begrænsning af antallet af offentligt ansatte, og som finansministeren var inde på det lå det jo sådan efter denne debat at der kunne konstateres bred tilslutning til, at der søges gennemført en samlet styring af hele den offentlige sektors personaleforbrug. Nu har regeringen ved finansministeren klart tilkendegivet, at regeringen har taget et initiativ, som vil kunne danne grundlag for en hensigtsmæssig styring og planlægning af personaleforbruget i hele den offentlige sektor. På denne baggrund og på baggrund af flere helt uholdbare formuleringer i fremskridtspar-

[Otto Mørch.]

tiets forslag, som finansministeren just har gjort rede for, skal jeg på socialdemokratiets vegne afvise forslaget.

Røtzler Møller (V):

Intentionerne i forslaget kan vi sådan set nok tiltræde. Det offentliges vækst er ved at kvæle al privat foretagsomhed, og dette forhold vil vi da meget gerne være med til at ændre. Forslaget er populært i sin udformning, men derfor behøver det jo ikke at være rigtigt. § 2 kender vi fra tidligere; med ganske enkelte modifikationer er paragraffen lig med den forhenværende finansminister Anders Andersens cirkulære af 14. februar 1974 om ansættelsesstop for administrativt personale inden for statens område. Nu har man altså lige taget kommunerne med. Man har i øvrigt udvidet det. I § 3 tager man andet heltidsansat personale med, og selv vikarerne har man taget med i § 4.

Med hensyn til nyansættelser skulle fremgangsmåden fremover være en vedtagelse herom i tinget, og i amter og kommuner skal kommunalbestyrelsen og lønningesnævnet, førstnævnte med to tredjedele flertal, bestemme, hvorvidt der skal ske nyansættelser. Vi har jo et meget stift system med hensyn til personaleforhold, herunder ansættelser inden for det offentlige; fremskridtspartiets forslag vil gøre dette system endnu mere stift, og arbejdsbyrden vil være usædvanlig stor rundt omkring i hele landet. Forslaget kan derfor ikke få vores umiddelbare anbefaling.

Forslaget rummer nogle straffebestemmelser, som vi ikke synes om. Vi har jo allerede nogle bestemmelser i dag i forskellige lovgivninger, der kan pålægge kommuner ansvar og også bod, og jeg skal ikke sige mere herom, men er i øvrigt enig i finansministerens bemærkninger.

I øvrigt vil jeg henvise til hr. Enggaards bemærkninger vedrørende fremskridtspartiets beslutningsforslag nr. XVII om begrænsning af antallet af offentligt ansatte, da det blev behandlet her i tinget.

Dohrmann (FP):

Trods skiftende regeringers gyldne løfter om, at nu skulle der sættes en stopper for yderligere ansættelse af personale i det offentlige, er kendsgerningen den, at der hver

eneste dag året rundt, søn- og helligdage inklusive, bliver ansat over hundrede personer inden for den offentlige sektor. Enhver, som blot vil tænke sig en lille smule om, må indrømme, at den opsvulmen for længst burde have været stoppet. Helst havde vi naturligvis set, at det var sket på frivillig basis, og at man havde taget de alvorlige advarsler, som er fremkommet fra flere sider, alvorligt. Men nej, de lønførende offentligt ansattes antal vokser stadig væk med eksplosiv kraft. På denne baggrund og i betragtning af landets alvorlige situation som helhed har vi i fremskridtspartiet fundet det påkrævet at fremsætte nærværende forslag, naturligvis med den forventning at få det vedtaget. Vi nægter at tro på, at der her i denne sal kun findes 24 personer, som tror på, at vi ikke kan leve af at barbere hinanden.

Danmark er vistnok det eneste land i hele verden, som inden for den offentlige sektor beskæftiger lige så mange personer som inden for handel og industri.

Ingomar Petersen (RV):

Man har nærmest indtryk af, at det forslag, man her har fremsat fra fremskridtspartiets side, er et led i den hetz imod de offentligt ansatte, som man i lang tid har kørt.

Vi er alle sammen i dette folketing interesseret i at få en samlet styring af hele det offentlige personaleforbrug, men hvis man gik hen og vedtog dette forslag med den ordlyd, det har, så ville det vist blive mordelig vanskeligt at administrere i dette land.

Problemerne om styringen af det offentlige personaleforbrug er vi fra det radikale venstres side meget, meget stærkt interesseret i at få drøftet. Der er ingen tvivl om, at ved en saglig drøftelse vil man nå resultater dér. Men hele dette hænger jo i allerhøjeste grad også sammen med andre problemer om dobbeltadministration osv., som vi har fået taget hul på i sin tid, men vel reelt ikke har fået gjort så forfærdelig meget ved. Der mangler mange ting i hele den problematik endnu, og jeg synes ærlig talt, det havde været bedre med et forslag om, at vi virkelig fik fortsat det arbejde med disse problemer, for det er jo dér, problemerne ligger. Så længe vi har en lovgivning, som dette folketing har vedtaget, og cirkulærer, der knytter sig hertil, så skal de også administreres, og

[Ingomar Petersen.]

der skal være det nødvendige personale til det. Det er et helt andet sted, man skal gribe ind, end med det forslag, som fremskridtspartiet her fremkommer med.

Det radikale venstre kan ikke medvirke til gennemførelse af lovforslaget, som det her foreligger.

Ninn-Hansen (KF):

Finansministeren kom i sit svar med en redegørelse, som jeg synes var både interessant og rigtig. Men spørgsmålet er herefter, hvordan vi kommer videre. Finansministeren afviste dette forslag, og det kan være i orden, det er vel i og for sig også en naturlig fortsættelse af det, finansministeren sagde om det forslag, vi tidligere behandlede om forhold af samme karakter. Men også dengang sagde finansministeren jo selv, at vi må videre i den sag, for problemerne er der, og de er vigtige.

De har sammenhæng med hele den økonomiske politik, og de har efter min mening også sammenhæng med det, vi drøftede i går i forbindelse med vort forslag om kontaktudvalget, og jeg vil i og for sig gerne have, hvis finansministeren i dag kunne give nogle oplysninger om, hvordan vi kommer videre i behandlingen af alle disse spørgsmål. Selvfølgelig kunne der tales om det i PØ-udvalget, men jeg tror, det har en offentlig interesse, og så bør det jo siges her i salen, at få besked på, at disse problemer ikke bare er nogle, man lader ligge, men at regeringen ikke alene er indstillet på at se på dem, men også vil handle i denne sag. Jeg tror, vi skal have lidt at vide om, hvornår det sker, og under hvilken form. Hvis finansministeren ville oplyse noget om det senere under denne debat, så jeg det meget gerne, for jeg tror, der er nogle ting, der skal sættes på plads her.

Angående forslaget henviste finansministeren til, at det byggede på tanker, der tidligere har været fremme om statsligt ansættelsesstop. Da jeg selv havde hovedansvaret for det første ansættelsesstop, der blev gennemført i 1969, vil jeg godt sige et par ord om det. Mit indtryk er, at det er forståeligt og rigtigt, at fremskridtspartiet vil videreføre denne tankegang om et statsligt ansættelsesstop, for efter min opfattelse vir-

kede det. Det virkede i hvert fald i det første par år, efter at det ansættelsesstop var kommet. Man kunne se, at der var, om ikke et fald i antallet af offentlige ansættelser, så i hvert fald ikke den stigning, der havde været tidligere. Da man opgav ansættelsesstoppet, der jo dengang var administrativt, fik man en kraftig forhøjelse igen. Det tyder altså på, at der er en fornuft i at regulere det. Men der er også indvendinger. Det var der allerede ved den administrative ordning, og så vidt jeg kan se, vil der i endnu højere grad blive det i forbindelse med en lovmæssig ordning. Det kan blive et meget stift system.

Der er også problemer med hensyn til deltidsansættelse. Jeg mener, at vi må være interesserede i, at man mest muligt giver plads for deltidsansættelse i det offentlige. Jeg vil i øvrigt gerne høre, hvad finansministeren mener om det spørgsmål. Der har været sagt mange positive ting om det, når det er rejst, og det er ofte rejst i forbindelse med kvindesagsspørgsmål, men jeg synes, det er ganske og aldeles berettiget, og da må stive bestemmelser ikke medføre, at der er en tilbageholdenhed med deltidsansættelse, fordi de måske ikke bliver talt med. Det ville være særdeles uheldigt.

Der kan selvfølgelig også være meget betydelige indvendinger imod at lovgive, når det drejer sig om det kommunale område. Det har vi ikke gjort tidligere, men da der kom både en udgiftsekspllosion og en ansættelseseksplosion i kommunerne, forsøgte man, det var i 1971, ad en noget anden vej, nemlig ved et skattestop for i forbindelse med budgetdrøftelsen at standse noget af dette.

Jeg tror, det ville være betænkeligt for kommunernes vedkommende at lovgive, og jeg tror også, man opnår noget bedre, hvis man ikke lovgiver, men på anden måde gennemfører de samme bestemmelser eller bestemmelser svarende til ansættelsesstoppet. Det konservative folkeparti er positivt indstillet over for at standse, men vil gerne drøfte måden, hvorpå det skal gøres.

Af disse bemærkninger fremgår altså, at vi tror ikke på, at man skal lovgive på den måde, der er foreslået, men jeg har også forstået det sådan, at finansministeren nok afviser en lovgivning, men på ingen måde af-

[Ninn-Hansen.]

viser, at vi tager spørgsmålene op med det samme og handler i sagen, og det vil vi særdeles gerne medvirke til.

Henning Philipsen (SF):

Jeg skal ikke spilde megen tid på forslaget, bare føje til yderligere, at det er jo altid særdeles interessant, når man hører fremskridtspartiets repræsentanter tale om, at man ikke kan leve af at barbære hinanden; det er særdeles interessant i lyset af fremskridtspartiets og ikke mindst partiets leders holdning til skattelovgivningen i almindelighed i dette land.

Selvfølgelig vil det være således efter min opfattelse, at kommunerne nødvendigvis må ansætte mere personale. Ikke mindst på baggrund af den måde, hvorpå folketinget udformer sin lovgivning, således at man lægger flere og flere opgaver over til kommunerne. Det er efter min opfattelse mere end naivt at tro, at man kan lægge den ene opgave efter den anden over til kommunerne og så sige, at man ikke må ansætte personale til at udføre disse ting.

Jeg har ikke yderligere bemærkninger at gøre ud over denne, at det måske ville være rimeligt at give en venlig henstilling til regeringen om i hvert fald at prøve på at se på det spørgsmål i forbindelse med kommende lovgivning; når man laver en lovgivning, som betyder flere opgaver til kommunerne, bør man også se på de personalemæssige konsekvenser.

Derudover skal jeg bare sige, at vi afviser forslaget.

Abel (CD):

Centrum-demokraterne er enige i, at man bør vise tilbageholdenhed med hensyn til nyansættelser inden for den offentlige sektor. Men når man specielt inddrager den kommunale sektor, så vil jeg da gerne gøre opmærksom på, at folketinget har vedtaget en række love, som har pålagt kommunerne større byrder, og et af dagbladene i dag er da også inde på, at man forventer ekstraordinære stigninger i de kommunale skatter. Det er en fornemmelse, jeg som kommunalbestyrelsesmedlem også har, at vi nok må forhøje kommuenskatten i hvert fald i min kommune ret kraftigt, hvis vi skal leve op til de forskellige krav uden at fraskære nogen

af de ordninger, som vi har gennemført gennem årene.

Hvis man ønsker det kommunale selvstyre fortsat, så må man heller ikke her fra folketingets side begynde at pålægge kommunerne, at de overhovedet ikke må ansætte nye folk. Samtidig tror jeg nok, at netop disse stigninger, som kan forventes, vil være medvirkende til at påvirke kommunalbestyrelsesmedlemmerne i en retning, som gør, at man ikke ansætter flere end højst nødvendigt.

Jeg vil godt spørge, om det princip, som er nævnt i § 3, stk. 3, om, at det skal være mindst 2/3 af medlemmerne i kommunalbestyrelsen eller amtsrådet, som går ind for nyoprettelse af stillinger, ikke direkte er en nyskabelse i lovgivningen. Jeg mener, at man altid har almindeligt flertal i kommunalbestyrelser og amtsråd ved beslutninger, og derfor finder jeg, at det er underligt, at man pludselig vil ændre dette princip.

Det andet princip, som jeg er enig med finansministeren i hans betragtning om, at princippet i § 5, hvor man vil indføre en straf også for de medlemmer af kommunale råd, som stemmer for nyansættelser, i det omfang, man herfra mener det ikke skal finde sted, mener jeg er så klart i strid med de principper, der gælder herhjemme, at man ikke kan gå ind for det.

Centrum-demokraterne er enige med finansministeren langt hen ad vejen, og vi er direkte imod forslaget, som ligger fra fremskridtspartiet.

Wilhelm (VS):

Det er ikke, fordi VS synes, det er lykken med flest mulige offentligt ansatte, naturligvis. Det modsatte synspunkt er lige så firkantet. Jeg tror, man må prøve at gøre sig klart, at den offentlige sektor jo er blevet brugt som en slags regulator i økonomien. Den udvidelse, der har været fra under en tredjedel af nationalproduktet for en 15 år siden til over halvdelen af nationalproduktet i dag, beslaglagt af den offentlige sektor, har været mere eller mindre velbegrundet, men jeg tør i hvert fald påstå, at krisen med arbejdsløshed og afmatning osv. var slået hurtigere igennem, hvis man ikke havde ekspanderet den offentlige sektor så voldsomt, og hvis man ikke også for den sags skyld havde stimuleret boligsektoren så

[Wilhelm.]

voldsomt, så vi oplevede en firdobling af byggeriet i den samme periode. Hermed er ikke taget stilling til, om dette er rigtigt eller forkert, det ligger sådan set uden for selve problemstillingen, man må bare konstatere, at boligsektoren og den offentlige sektor bliver benyttet som regulatorer for den kapitalistiske økonomi, og at krisen ville være brudt igennem tidligere, hvis ikke man havde ekspanderet så voldsomt. Det er, som om man ikke gør sig disse ting klart, når man kommer med forslag som dette.

Der er jo ikke noget nyt i, at hetzen mod offentligt ansatte — og det er jo dem og ikke det, at man benytter sektoren i økonomien, som der primitivt hetzes imod — simpelt hen følger med konjunkturernes, det er en gammel lærdom her i landet. Man har hetzet mod offentligt ansatte, når der var høj beskæftigelse, og når det private erhvervsliv råbte og skreg på arbejdskraft, men der er ingen, der har hetzet mod de offentligt ansatte, når der var arbejdsløshed, indtil nu. Det er det eneste nye i situationen i og for sig, at hetzen nu er bragt så massivt til torvs, at den holder sig selv i en situation, hvor der er meget store beskæftigelsesproblemer, og jeg vil godt sige, at når det endelig skal være, synes jeg, det er sympatisk, at man har en holdning, der er lidt mindre konjunkturbestemt, end den traditionelt har været, når man har snakket offentligt ansatte eller ikke offentligt ansatte. Men det gør den ikke rigtigere og slet ikke konklusionerne, som de ligger i dette lovforslag.

Der er servicefunktioner, og der er det, som fremskridtspartiet plejer at kalde papir-nusseri, altså det administrative arbejde i den offentlige sektor. Det sidste af det er — selv om vi heller ikke kan lide det — tit nødvendiggjort af de mange indviklede love med skattefiduser og ting og sager, og hvis man overhovedet vil have en lille smule kontrol med det, kan vi i hvert fald ikke gå imod, at man f. eks. også får personale stillet til rådighed for en mere effektiv ligning — bare for at vise et af problemerne i det. Det er den indviklede lovgivning, man selv har lavet, bl. a. for at give muligheder for alle mulige transaktioner med indkomster, som nødvendiggør nogle af disse offentligt ansatte.

Men der er altså også servicefunktionerne,

og i bemærkningerne til lovforslaget roder man rundt i en skøn uorden mellem offentligt ansatte og administrativt personale. Der er ingen hoved eller hale på dette her, og jeg forstår, at finansministeren har svaret, det er direkte forkert, når man roder rundt på den måde og derudfra konkluderer, at det er en kendsgerning, at cirkulæret blev omgået af myndighederne. Men det skyldes altså dette rodsammen.

Jeg vil godt benytte lejligheden til at konstatere, at af alle de hidtidige besparelser, som også fremskridtspartiets har medvirket til sammen med hele højresiden i salen her i det sidste års tid, er ikke én eneste afskedigelse gået ud over en papirnusser, men det er alt sammen gået ud over det, der ellers gav service til befolkningen, nemlig lærerpersonale, daginstitutionspersonale, sundhedspersonale osv. osv., og den er vi i hvert fald ikke med på.

Må jeg sige til sidst, at de allersidste bemærkninger i forslagsstillernes bemærkninger til lovforslaget kan vi for så vidt være enige i — men det er jo ikke det, forslaget tager sigte på — altså bemærkningerne om, at man burde se sig lidt mere for, når man gennemfører ny lovgivning, og at der samtidig kræves en massiv forenkling af bestående love, sådan at man kan opnå en tilsvarende formindskelse af personalebehovet. Det hensyn har vi prøvet at skele til i mange af de afstemninger, der har været i de måneder, der er gået siden sidste valg, og det synes jeg er et rimeligt hensyn, men det er jo bare ikke det, dette lovforslag tager sigte på, og vi er imod lovforslaget, som det foreligger.

Kaj Hansen (DKP):

Jeg skal allerførst sige, at vi går imod dette lovforslag, og der er sagt meget om det og imod det, som jeg kan tilslutte mig.

Jeg synes også, det er ganske interessant, at det udtrykkelig slås fast i lovforslaget, at det ikke alene drejer sig om nyansættelser, men også om stillinger, der bliver ledige: de må ikke nybesættes, at det ikke alene drejer sig om kontorfunktionærer og chefer, men at det også drejer sig om sagsbehandlere og selvfølgelig først og fremmest inden for hele det sociale område. Jeg opfatter dette forslag som et led i fremskridtspartiets almindelige kampagne imod offentlige udgifter og

[Kaj Hansen.]

imod offentligt ansatte i det hele taget. Den køres jo ganske systematisk på alle områder, og dette forslag skal også tjene til det.

For hvis det nu var noget ideelt, fremskridtspartiet ville, hvis de virkelig ville have rationaliseret foretagendet på en fornuftig måde, så satte de ind på årsagerne og ikke på virkningerne. Hvad er nemlig årsagerne til, at man har et større eller mindre apparat af offentligt ansatte? Det er jo, som hr. Wilhjelm også var inde på, bl. a. de meget ofte udviklede love, som bliver vedtaget i folketinget, og de bliver ofte meget udviklede, fordi de fremstår som et forlig mellem partier af vidt forskellige anskuelser, og så til syvende og sidst får embedsmændene hele dynngen, som de skal administrere, og derefter får kommunerne det på samme måde. Det var her, fremskridtspartiet skulle sætte ind, men i den tid, jeg har oplevet fremskridtspartiet her i folketinget, har jeg i grunden ikke set nogen særlig energisk indsats for at forenkle lovene, tværtimod har vi set på visse områder, at fremskridtspartiet har søgt at gøre lovene endnu mere besværlige og endnu mere u håndterlige, end de var i forvejen.

Det er i virkeligheden fantastisk, at man skyder på offentligt ansatte på den generelle måde, det sker fra fremskridtspartiet. Jeg mener, at de offentligt ansatte udfører nytigt arbejde, og hvis fremskridtspartiet virkelig ville de grupper i befolkningen til livs, der ikke udfører nytigt arbejde, så var det næppe de offentligt ansatte, man skulle have fat i, så var det jo de spekulanter og sagførere, som lever på den lovgivning her i landet, som er af en sådan karakter, at der er store penge at tjene ved at gå til lovens yderste grænse. Der kan jeg anbefale fremskridtspartiet at sætte ind.

Ordføreren for forslagsstillerne (Kjærulff-Schmidt) (FP):

På forslagsstillernes vegne vil jeg gerne takke for ordførernes bemærkninger, såvel de kritiske som de mere positive.

Der er én ting, jeg gerne vil slå fast først, og det er, at dette forslag ikke hetzer mod de offentligt ansatte, og at fremskridtspartiet ikke hetzer mod de offentligt ansatte. Vi analyserer situationen, som den er, og det er en kendsgerning, at den meget kraftige

vækst i den offentlige sektor er et alvorligt samfundsmæssigt økonomisk problem. Det er nødvendigt at analysere problemet, og det er nødvendigt at løse det. Men deri ligger ingen hetz.

Det, vi hørte fra de fleste af ordførernes side i dag, var jo en række mere eller mindre fremragende argumenter for, at der desværre ikke er noget som helst at stille op med den udvikling, som vi nu har oplevet i mange år. Vi fik at vide, at forslaget var uholdbart, fordi der ikke kunne ske konstitutioner og ikke kunne ansættes vikarer. Der var også et problem omkring deltidsansættelserne; både ministeren og hr. Ninn-Hansen var inde på det.

All right, det er da muligt, at der er enkeltheder i lovforslaget, som kan drøftes, og vi vil godt gå ind i en saglig drøftelse, hvis der er ting, der kan forbedres. Men de ting, der har været nævnt i den forbindelse, kan ikke være noget argument for, at det ikke skulle kunne lade sig gøre at gennemføre en lov med dette sigte.

Vi fik også at vide af ministeren og af den socialdemokratiske ordfører, at det var urimeligt at komme med dette forslag nu, fordi der jo var et arbejde i gang med indsamling af statistisk materiale. Ja vel, det er der vel, og det er der vel også til næste år og til næste år igen. Men problemet er altså ved at blive stort, og ét sted skal man jo starte, man kan ikke lade ethvert problem udskyde, indtil der foreligger flere statistiske oplysninger.

Vi fik også at vide af hr. Ninn-Hansen og af hr. Røtzler Møller, at en gennemførelse af vores forslag ville give et for stift ansættelsessystem i kommunerne. Også det vil vi være villige til at gå ind i en drøftelse om. Men jeg takker, fordi jeg kunne forstå på de to ordførere, at de i alt fald var enige i hovedsigtet og i intentionerne i forslaget. Så må vi simpelt hen under udvalgsarbejdet prøve at nå frem til at skabe et flertal for disse synspunkter, måske i en anden udformning, end de oprindeligt er fremsat. Vi må have ændringsforslag frem, så vi kan få skabt flertal for disse intentioner, som åbenbart er til stede.

Jeg synes, at flere ordførere, nemlig hr. Henning Philipsen, hr. Ingomar Petersen og hr. Abel, var inde på noget meget relevant, som fremskridtspartiet har gjort opmærksom på i flere år, og som jo i virkeligheden

[Kjærulff-Schmidt.]

er en af baggrundene for fremskridtsbevægelsens opståen, nemlig at problemet måske nok ligger også et andet sted end det sted, vi har påpeget med dette lovforslag, nemlig i den helt urimelige og endeløse strøm af lovforslag og cirkulærer, som kommer fra folketing og administration.

Men ét sted skal man starte. Det nytter jo ikke at fremsætte forslag om at stoppe lovstrømmen og cirkulærestrømmen. Jeg ved godt, at hr. Hilmar Baunsgaard og andre for et par år siden foreslog, at nu skulle man have en 1-årig eller en 2-årig lovpause, men det var jo skønne, naive tanker og i øvrigt ganske uigennemfærlige.

Et sted skal man starte, og med dette forslag er fingeren sat på et af de mest ømtålige og vigtige punkter, som bør tages op.

Hr. Ninn-Hansen var inde på, at man ikke skal lovgive på den foreslåede måde, men tage spørgsmålet op på anden måde. Det er jo også et argument for, at man i virkeligheden ikke er indstillet på at komme så forfærdelig meget videre med tingene, men hr. Ninn-Hansens intentioner var jo de samme som fremskridtspartiets, så jeg håber også, at det konservative parti vil være med til en løsning.

Så er der problemet omkring det kommunale selvstyre. Jeg tror ikke, det er rigtigt, som hr. Abel var inde på, at det kommunale selvstyre vil blive truet af dette her. Problemet er tværtimod, at den offentlige sektor på det kommunale plan er ved at blive så eksplosivt stor, at det tidspunkt nærmer sig, hvor det kommunale selvstyre er truet under det nuværende system. De kommunale skatter er oppe på et så højt plan, at de sammenlagt med de amtskommunale skatter simpelt hen nærmer sig det fuldstændig ublu. Det gælder i hr. Abels og min egen kommune, hvor man kan frygte beskatningsprocenter på op mod 25, 28, 29 og 30 måske i løbet af de næste 3, 4, 5 år.

Når forslaget er fremsat er det ud fra en erkendelse af, at det er nødvendigt at gribe til resolute løsninger, hvis væksten i den offentlige sektor skal bremses. Advarslerne i Perspektivplan I har skiftende regeringer og folketing siddet overhørig. Man har sidet overhørig de mange advarselssignaler, der har været i de senere år, og jeg føler mig overbevist om, at trods de kritiske bemærk-

ninger om forslaget er en sådan lovgivning nødvendig i denne eller måske en ændret udformning.

Jeg synes, det er rigtigt, som hr. Ninn-Hansen var inde på, at disse problemer må diskuteres, forhandles i det politisk-økonomiske udvalg, og jeg vil foreslå, at dette forslag henvises til behandling i det politisk-økonomiske udvalg, så vi forhåbentlig kan få samlet et flertal til at gennemføre dette eller et lignende forslag. Det er nødvendigt, hvis man ikke vil fortsætte med at underminere den velfærdsstat, som det har kostet så store af-savn og så store ofre at bygge op.

Finansministeren (Heinesen):

Til hr. Dohrmann og hr. Kjærulff-Schmidt skal jeg sige, at der ikke mig bekendt i denne sal er nogen som helst uenighed om nødvendigheden af at styre personaleforbruget i den offentlige sektor. Fremskridtspartiet har ikke noget som helst patent på en sådan politik, selv om man helt klart har en interesse i at forsøge at fremstille det sådan.

Når hr. Kjærulff-Schmidt siger, at årene går og der sker ikke noget som helst, så vil jeg pege på personaleudviklingen for så vidt angår statens personale fra 1971 til 1974 f.eks. Vi havde en stigning fra 1971 til 1972 på 1,6 pct., fra 1972 til 1973 på 0,2 pct. og fra 1973 til 1974 på 0,1 pct. Det vil sige en overordentlig begrænset stignings-takt for statens område.

Det er rigtigt, at der har været kraftige stigninger i kommunerne, og det er rigtigt, at der har været kraftige stigninger i en række selvejende institutioner, og det skal naturligvis ikke bebrejdes kommunerne, for der er ingen tvivl om, at en stor del af denne personalevækst skyldes den lovgivning, der er gennemført her i folketinget.

Men dette, at der er en bred enighed om nødvendigheden af at styre det offentlige personaleforbrug, er jo ikke ensbetydende med, at fremskridtspartiets forslag er fornuftigt. Det er ikke fornuftigt, og jeg forstod da også hr. Kjærulff-Schmidt sådan, at han var klar over, at der var ganske mange ting i det foreliggende forslag, som man var nødt til at se på; det kan jeg helt bekræfte.

Så spørger hr. Ninn-Hansen: hvordan kommer vi nu videre? Hr. Ninn-Hansen var opmærksom på, at det var et spørgsmål, som vi også skulle tale om i politisk-økonomisk

[Finansministeren.]

udvalg. Dér må jeg sige, at den første forudsætning for at komme videre er, at vi har et mere sikkert talmateriale end det, vi har i dag. Det vil jeg gerne prøve at illustrere.

I bemærkningerne til fremskridtspartiets forslag siger man, at antallet af offentligt ansatte i 1974 er steget med mindst 35.000, og det er, som jeg sagde det i mit første indlæg, noget, man har fra erhvervstællingen. Men når man ser Statistiske Efterretninger nr. 28 fra den 23. april i år, hvor man har regnet de deltidsbeskæftigede ud på en mere rimelig facon, nemlig ved kun at tælle dem med halvt, så når man frem til, at stigningen ikke er 35.000, men, får vi nu at vide, kun 25.000 i 1974. Det illustrerer behovet for at få nogle mere sikre tal, både totaltal og tal, ud af hvilke man kan se, på hvilke områder inden for hvilke sektorer i kommuner, i amter, på de selvejende institutioner, tilskudsinstitutionerne osv. det er, personaleantallet stiger, således at man kan gå ind i en undersøgelse af, hvad årsagen er til personalevæksten. Jeg tror såmænd nok, at det, som flere af ordførerne har sagt i dag, i vid udstrækning skyldes en for kompliceret lovgivning herindefra, men vi ved det bare ikke, og vi kan ikke konstatere det på grundlag af det talmateriale, der findes nu. Derfor må vi have det, og så er det klart, at der kan blive brug for tilbagemeldinger til folkettinget om, at de og de passager i den og den lovgivning i særlig grad er personalekrævende, og at forenklinger i hvert fald ud fra det synspunkt kunne være påkrævede.

Hvornår kan vi så komme i gang med det? Dér kan jeg sige til hr. Ninn-Hansen, at Danmarks Statistik vil kunne udarbejde et sådant materiale omfattende stat og kommuner, således at der foreligger tal omkring 1. oktober 1975, og for så vidt angår de selvejende institutioner er der nogle afgrænsningsproblemer, fordi det er et meget bredt og broget felt, og disse problemer kræver nogle overvejelser, men for disse institutioner vil der kunne foreligge et materiale pr. 1. april 1976.

Jeg er helt enig i de bemærkninger, som hr. Ninn-Hansen i øvrigt gjorde om deltidsansættelse, og jeg kan ganske bekræfte, at jeg på ingen måde afviser, at det spørgsmål, vi her diskuterer, nemlig personalevæksten i

den offentlige sektor, skal tages op med det samme.

I det, jeg har sagt, ligger også en tilslutning til hr. Henning Philipsens bemærkninger om, at vi selvfølgelig må have så realistisk en vurdering som muligt af lovgivningens stillingsmæssige konsekvenser også for kommunerne.

Ninn-Hansen (KF):

Jeg vil gerne takke for finansministerens svar. Måske havde jeg håbet, vi kunne være kommet lidt nærmere proceduren, altså sammenhængen, som vel skal drøftes i PØ-udvalget, imellem den kommende udgiftspolitik — og i den forbindelse også, hvilket skatteniveau vi skal have, hvilke indtægtsmuligheder der skal være — og så det spørgsmål, vi drøfter i dag, nemlig personaleantallet, og hvad man kan gøre for at begrænse antallet af offentligt ansatte. Jeg forstår, vi er enige herom.

Jeg forstår også, at finansministeren og jeg har ganske samme opfattelse med hensyn til deltidsansættelse . . .

Formanden:

Der må være ro i salen.

Ninn-Hansen (KF):

. . . at der ikke må være noget i de formuleringer, vi har af forskellige styringer, der hindrer, at vi kan få opfyldt det ønske, der jo er meget udbredt, om deltidsansættelse.

Der er, kan jeg forstå på nogle bemærkninger, en diskussion om, hvorvidt dette lovforslag skal i PØ-udvalget eller i arbejdsmarkedsudvalget. Vi har jo et par gange henvist til et andet forslag, som fremskridtspartiet har haft behandlet her i folkettinget. Det kom i PØ-udvalget, og derfor synes jeg nok, det ville være lidt uhensigtsmæssigt, hvis et forslag af helt samme karakter kommer i et andet udvalg. Jeg håber, dette kan afklares, og kan i og for sig ikke forstå, at en afstemning skulle være nødvendig for at afklare det. Det er jo sagsemnet, det drejer sig om, og jeg har forstået på finansministerens bemærkninger, at også han finder det rigtigt, at vi får drøftet det emne, vi taler om her i dag, i PØ-udvalget; derfor håber jeg, vi kan klare det på den måde.

Til hr. Kjærulff-Schmidt blot dette: jeg

[Ninn-Hansen.]

synes, hr. Kjærulff-Schmidt i sit svar havde den fornøftige indstilling, at det afgørende selvfølgelig ikke er, om man får vedtaget en lovgivning af denne karakter, men det afgørende er, om man får standset den vækst, der er sket med hensyn til offentlige ansættelser. Jeg tror altså, det er bedst at gøre det ad administrativ vej, men det helt afgørende er selvfølgelig, at man kan blive sikker på, at det sker.

Med hensyn til kommunerne ved hr. Kjærulff-Schmidt jo, at det er betænkeligt at foretage en lovgivning — det forstod jeg egentlig også at der var en vis indrømmelse af — men det forhindrer selvfølgelig ikke, at kommunerne efter forhandling med finansministeren og andre ministre går ind under den styring, som vi bliver enige om her i folketinget. Jeg opfattede den udtalelse noget i modsætning til udtalelsen, der kom fra hr. Dohrmann . . .

Formanden:

Undskyld, jeg afbryder. Jeg kan ikke forstå, at man ikke kan være rolige så længe; det er ikke ofte, man er tvunget til at opholde sig i salen; det er meget sjældent.

Ninn-Hansen (KF):

Jeg forstod hr. Kjærulff Schmidt sådan, at efter hans opfattelse er det afgørende, at vi får den drøftelse, hvorimod jeg på hr. Dohrmann nærmest forstod, at man bare ville have fastslået, at der var 24 helte, og de andre var der ikke rigtig noget ved. Det glædede mig, at hr. Kjærulff Schmidts tone var en anden; jeg håber, det er den, fremskridtspartiet vil opretholde i den kommende tid.

Abel (CD):

Jeg er tilsyneladende uenig med hr. Kjærulff-Schmidt med hensyn til, hvad det kommunale selvstyre indebærer. Jeg føler fortsat, at det må være op til kommunalbestyrelsen at træffe beslutning om, hvordan det kommunale budget skal se ud, og hvordan man skal ansætte.

Men jeg kunne tænke mig, at man tog en anden ting med i forhandlingerne i udvalget, og det skulle være noget, som jeg også bragte frem i forbindelse med debatten, vi havde

omkring lov om kommunernes styrelse, hvor centrum-demokraterne foreslog at man direkte lagde ind i bestemmelserne, at det af de kommunale budgetter meget tydeligt skulle fremgå, hvordan personalebevægelserne så ud. Det er ikke blevet indføjet, men man har måske mulighed for i cirkulæreform eller på anden måde at gøre opmærksom på over for kommunalbestyrelserne, at det tydeligt bør fremgå, hvordan personale sammensætning skal være, og hvordan bevægelserne ser ud som følge af de forskellige bestemmelser i budgettet. Jeg finder, det er meget vigtigt, for så kan folk følge med i, hvad der foregår, og så er man også overbevist om, at de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer har et så godt grundlag som muligt for deres beslutninger.

Ordføreren for forslagsstillerne (Kjærulff-Schmidt) (FP):

Jeg vil gerne endnu en gang takke for de i mange henseender positive bemærkninger, der er fremsat ved drøftelsen af dette forslag. Det må være muligt at nå frem til et resultat, for man må gøre sig klart, at hvis der ikke nu træffes foranstaltninger, som ligger på linje med de intentioner, der ligger bag forslaget, måske i en ændret udformning, så vil der simpelt hen ske det, at når vi læser Folketingstidende om 2, 3, 5 år, forstår vi, hvorfor udviklingen fortsatte med at gå sin skæve gang år efter år. For der er lagt det ene glimrende argument oven på det andet for, at nok har vi de samme hensigter, som fremskridtspartiet har, men desværre er der den og den saglige indvending imod, at det kan lade sig gøre at gøre noget ved det i øjeblikket, vi skal afvente statistiske undersøgelser, og de mange argumenter, som vi hørte fra ordførernes side. Det er nødvendigt at gå i gang med at handle i stedet for blot at tale dette problem ihjel. Det er ikke nok at vide, at viljen ser Vorherre på; man er også nødt til at se en lille smule på de handlinger, der udføres.

Må jeg ikke blot til sidst sige — det har jeg også forstået at både finansministeren og den konservative ordfører er enige i — at dette forslag naturligt hører hjemme i det politisk-økonomiske udvalg.

Hermed sluttede forhandlingen.

[Formanden.]

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Der foreligger 2 forslag om, til hvilket udvalg lovforslaget skal henvises: der foreligger indstilling fra et enigt sekretæruddvalg om, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget, og der foreligger forslag fra hr. Kjerulff-Schmidt om, at lovforslaget henvises til det politisk-økonomiske udvalg.

Forslaget om at henvise lovforslaget til arbejdsmarkedsudvalget vedtoges med 87 stemmer mod 27; 1 medlem stemte hverken for eller imod.

Dermed bortfaldt forslaget om at henvise lovforslaget til det politisk-økonomiske udvalg.

Formanden:

Jeg kan minde medlemmerne om, at en tilsvarende afstemning vil ske også ved næste lovforslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om stop af offentligt administrationsbyggeri [af Dohrmann m. fl.].

(Lovforslag nr. 204. Fremsat 15/4 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Boligministeren (Helge Nielsen):

Fremskridtspartiets forslag til lov om stop for offentligt administrationsbyggeri har samme sigte som partiets forslag om gennemførelse af et ansættelsesstop, nemlig at søge at begrænse den offentlige administration.

Selv om mange vil finde, at dette er et udmærket formål, forekommer lovforslaget og den fremgangsmåde, det anviser, ikke at være særlig gennemtænkt. I et moderne samfund, hvor karakteren og omfanget af de opgaver, som må varetages af det offentlige, ofte er genstand for ændringer, og hvor den befolkningsmæssige og erhvervsmæssige udvikling er forskellig i de enkelte områder af landet, kan det ikke undgås, at der på visse

felter og i visse områder opstår behov for ny administration og dermed administrationslokaler, medens behovet på andre områder kan være stagnerende eller måske endog faldende. Dette at fastsætte et generelt stop for nyt administrationsbyggeri er derfor helt uacceptabelt.

Det forekommer mig i øvrigt heller ikke særlig hensigtsmæssigt at lægge hindringer i vejen for en administration af de love og beslutninger, som vedtages af folketing, amtsråd og kommunalstyrelser; det er jo kun at angribe symptomerne i stedet for problemets kerne. Det, der er behov for, er at søge at være opmærksom på og tage hensyn til de administrative konsekvenser, allerede når en beslutning træffes, dvs. her i folketinget ved vedtagelse af nye love.

Opførelse af en administrationsbygning kan i visse tilfælde vise sig at være en særdeles hensigtsmæssig foranstaltning. En opdelt og geografisk spredt administration giver borgerne en dårligere service og betyder spild af tid og penge, og for institutionen selv kan etablering i én administrationsbygning fremfor i flere spredte og uhenigtsmæssige lokaler ofte være en økonomisk rigtig investering.

Jeg vil i øvrigt gerne fremhæve, at man allerede har søgt at begrænse det offentliges administrationsbyggeri. For statsligt byggeris vedkommende sker det gennem finansloven og for det kommunale byggeri via kommunernes investerings- og lånerammer. Vi har overladt det til kommunerne selv at administrere disse rammer på den mest hensigtsmæssige måde, og det forekommer mig uheldigt at gribe ind i det kommunale selvstyre ved gennem særlig lovgivning at udelukke administrationsbyggeri også i kommuner, hvor dette måtte være rationelt.

Lovforslaget er i øvrigt teknisk så mangelfuldt, at det næppe kan administreres. Jeg kunne opregne en række eksempler på uklarheder i forslaget og på de vilkårlige og helt urimelige følger, en vedtagelse ville få.

Om straffebestemmelserne skal jeg kun henvise til de udtalelser, som finansministeren netop er fremkommet med. Jeg vil dog gerne tilføje, at det er helt uklart, hvem der efter forslaget kan straffes. Det gælder ikke mindst for det statslige administrationsbyggeri.

Jeg er i øvrigt bekendt med, at Sønder-